

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P. K. O. Nr. 151.100.

15 groszy

NARODOWY DZIENNIK ILUSTROWANY

numerata wynosi w Krakowie miesięcznie Zł. 3.40. z odnośnieniem do domu Zł. 3.60. Zamiejscowa Zł. 4.20 Zagranicą Zł. 7.00

Wydawca: Inż. WŁADYSŁAW KUCHARSKI.

Nr. 152 — Rok VII.

Red. naczelny: Dr WŁADYSŁAW ŚWIRSKI.

Zbrodnia listopadowa przed sądem.

21 dzień rozprawy.

Przewodniczący przystępuje odrazu do dalszego przesłuchiwania świadków.

Zeznanie św. Zaleskiego

Najpierw przewodniczący odczytuje szereg zeznań nieobecnych świadków. Pierwszy zeznaje św. Zaleski-dyrektor Syndykatu Rolniczego.

Świadek został w dniu 6 listopada napadnięty na placu Szczepańskim przez jakąś kobietę, która go obrzuciła najostaciejszymi wyrazami. Z biura świadek widział strzelających bojowców. W jakiś czas później, około południa, wylamali oni drzwi do kamienicy Tow. Rolniczego i wdarli się do Syndykatu. Przez cały czas bojowcy ostrzeliwali budynek Towarzystwa Rolniczego.

Przew.: Czy świadek widział śmierć śp. inż. Lachowicza?

Św.: Nie. Ale widziałem, jak go przedtem bili na ulicy.

Jak straż porządkowa PPS. rabowała?

Przew.: Jak było z napadem na Syndykat popołudniu?

Św.: Wiem o tem z opowiadania p. Pomnińskiego. Udał się on do posta Manka z prośbą o ochronę dla budynku. Poseł Marek odesłał go do „komendanta“. W międzyczasie jednak byli już bojowcy w Syndykacie i tam zrobili „rewizję“, wzięli pieniądze po 400.000 dla każdego, czyli razem 4 miliony marek, dali pokwitowanie i — poszli.

Przew.: A pocóż te pieniądze dostali? Czy za rewizję?

Św.: Nie. Nie wiem, zacośmy płacili.

Przew.: A potem, czy przyszła jaka ochrona od „komendanta“ z Kasy chorych?

Św.: Nie. Potem się już nikt nie pokazał.

Przew.: Skąd strzelano do ulanów?

Św.: Z za Pałacu Sztuk Pięknych. A potem także z plant. Na rogach wszystkich ulic stało po dwóch uzbrojonych osobników.

Nienawiść do białych rękawiczek

Przew.: Dlaczego bito na ulicy śp. Lachowicza?

Św.: Podobno dlatego, że miał białe rękawiczki.

Przew.: Czy świadek widział przechodzący przez plac Szczepański oddział?

Św.: Tak. O godz. pół do 1 w południe. To był bardzo dobrze sfornowany oddział. Wszedł na plac Szczepański i stanął na nim. Szli czwórkami i weszli potem w ulicę Szczepańską. Kiedy jednak rozległy się strzały — oddział się rozsypał. Prosto uciekali.

Tajemnica oddziału na pl. Szczepańskim.

Przew.: A czy świadek widział dowódcę?

Św.: Tak. Ktoś szedł, ale nie widziałem go dobrze.

Przew.: Chodzi o to, czy to był komendant, czy człowiek od oddziału niezależny?

Św.: Komendant. Widziałem, jak przedtem jakiś człowiek w raglanie jasnym, niski, gonił wciąż od pl. Szczepańskiego pod Dom Robotniczy — z szablą w ręku.

Nietykalny podżegacz

Mec. Zakrzewski: Czy świadek słyszał z Towarzystwa Rolniczego mowy, wygłaszane przed 6 listopada z Kasy chorych.

Św.: Tak jest. Słyszałem. Mówił jakiś pan wysoki, gruby, który w nieprzyzwoity sposób atakował rząd polski. Tak samo mówił także i poseł Bobrowski.

Św.: Jamroz Stan. (odnośnie do osk. Klemensiewicza).

Przew.: Co świadek widział?

Św.: Wyszedłem o pół do 9 rano z domu i poszedłem pod Kasę chorych.

Dziwne poczucie dziwnego obowiązku.

Przew.: Czy świadek widział osk. Klemensiewicza?

Św.: Tak widziałem. O godz. 11 przedpołudniem. Ale równocześnie widziałem jakichś robotników, którzy mówili, że jest rozejm. Wtedy ja poczułem (!) obowiązek (!) zawiadomić (!) majora Gizę pod województwem, że jest zawieszenie broni.

Przew.: Ale co innego świadek zeznał w śledztwie. Świadek zeznał, że poszedł do majora Gیزی na rozkaz osk. Klemensiewicza.

Prok. Sozański: Czy świadek służył w wojsku?

Św.: Tak jest.

Prok.: Czy świadek myślał, że na jego polecenie oficer wstrzyma ogień?

Św.: Niby — nie. Ale jako (!) obywatel (!), poczuwałem się do obowiązku (!) powiadomienia go o tem.

Zeznanie św. Warchałowskiego

Św. Warchałowski, dziennikarz z „Głosu Narodu“. Świadek słyszał w dniu 5 listopada przemówienie osk. Hoffmana. Powiedział on między innymi: „Wypowiadamy rządowi walkę na zabój. Chodzi o walkę o wolność (!)“.

Przew.: Czy osk. Hoffman mówił, co będzie następnego dnia?

Św.: Mówił, że do trzech dni przyjdzie do rozprawy (!).

Osk. Hoffman zapowiadał ostateczną rozprawę z Rządem

Przew.: Bo świadek zeznał, że osk. Hoffmann wzywał robotników na następnny dzień, „gdyż będą potrzebni do ostatecznej rozprawy“.

Św.: Tak jest. To też powiedział.

Zeznanie św. Kwiatkowskiego

Św.: Kwiatkowski Alfred, dyrektor administracji „Gońca Krak.“ (odnośnie do osk. Jaroszewskiego).

Św.: W dniu 6 listopada mówił osk. Jaroszewski, że „nazajutrz mają się robotnicy zgromadzić i, o ile policja będzie przeszkadzała, to my sami zrobimy porządek za pomocą milicji“.

Przew.: W jaki sposób osk. Jaroszewski to mówił?

Św.: Podburzająco.

Osk. Jaroszewski nie lubi widzących w nocy.

Osk.: Jaroszewski wypiera się. Kiedy mnie świadek widział mówiącego?

Św.: O godz. 5-ej popołudniu.

Osk. Jaroszewski: Czy świadek widzi w nocy?

Św.: Widocznie.

Św.: Flinta (odnośnie do osk. Klemensiewicza), urzędnik gazowni.

Św.: Pracowałem mimo strajku w gazowni. Zostałem wysłany w południe do Krzysztoforów celem zawiadomienia studentów-górników, aby przyszli do pracy. Na rogu ul. Jagiellońskiej zostałem opadnięty przez jakichś ludzi, którzy zrewidowali mnie, a następnie rozbroili jakiegoś żandarma, który stał koło mnie. Mnie puszczone wolno. Koło warty głównej żandarm ten zameldował oficerowi, że został rozbrojony i prosił o pomoc, aby karabin odebrać. Stał tam właśnie osk. Klemensiewicz, który nie pozwolił dać pomocy żandarmowi.

Przew.: Czy osk. Klemensiewicz mówił coś, że to on tylko ma tu władzę?

Św.: Nie przypominam (?) sobie (!).

Władza osk. Klemensiewicza na odwachu.

Przew.: Bo tak świadek zeznał w śledztwie. Osk. Klemensiewicz miał mianowicie powiedzieć do świadka, kiedy ten prosił komendanta warty o pomoc dla żandarma: „To pana nie obchodzi — te rzeczy tylko ja mogę załatwić, wynoś się pan za drzwi“. Po sprzeczce zaś między świadkiem a osk. Klemensiewiczem, odezwał się ten ostatni do oficera: „Zabraniam panu wysłać asystę dla żandarma — bo za skutki nie ręczę!“

Św. przyznaje, że może tak było, ale nie przypomina (!) sobie.

Przew.: Jakie wrażenie na świadku zrobiła mowa osk. Hoffmana?

Św.: Odniosłem wrażenie, że należy oczekiwać jakichś zajść.

Przew.: Jak tłum reagował na przemówienie osk. Hoffmana?

Św.: Był bardzo zdenerwowany i podrażniony.

Powołuje się na autorytet „Kurjera Ilustr.“, którego nie było.

Osk. Hoffman: Na drugi dzień „Kurjerek“ chwalił mnie za spokojną mowę. Słyszał mnie bowiem p. Stwora.

Św.: Ależ na drugi dzień po 6 listopada żadne dzienniki nie wyszły.

Osk.: Jaroszewski: To bardzo źle (?).

Św.: Jaśkiewicz (odnośnie do osk. Bartki), mieszkał w Hotelu Krakowskim. W dniu 6 listopada okradziono go do tego stopnia, że pozostały w pokoju tylko puste cztery ściany. Wtedy straty te wynosiły pół miljarde marek.

Przew.: Czy świadek miał miętzy innymi zegarek?

Św.: Tak jest. Ale skradziono mi.

Przew.: Czy skradziono świadkowi także i materję?

Św.: Tak. 20 metrów.

Przew.: A czy świadek widział halkę, uszytą z tej materji?

Św.: Tak. Zdaje mi się, że to była z tej mojej ukradzionej materji.

Przesłuchanie św. Kosteckiego

Św. Kostecki, wywiadowca P. P. Św. zeznaje, że w dn. 6 i 7 list. słyszał przemówienia pod Domem Robotn. W dn. 6 list. prawdopodobnie przemawiał osk. Stańczyk, w dniu zaś 7 list. napewno mówił osk. Stańczyk. Padły z jego ust słowa: „Wojewodę należy usunąć — powiesić — należy

skończyć z Rządem!“ — dalej, że „Czikiel zaczął bić, a nie zastanowił się nad tem, że i on może dostać“. Św. twierdzi, że w protokole zeznań pomieszano jego zeznaniami z dwóch dni.

Na tem tle wywiązuje się dyskusja między p. Heskim a św.

P. Heskii twierdzi, że te pomieszane zeznanie były przedstawione Sejmowi.

Przew. stwierdza, że to nie jest prawda.

Oszczercstwa osk. Stańczyka na policję.

Osk. Stańczyk przyznaje się, że rzeczywiście przemawiał bardzo ostro. Twierdzi, że zeznanie policji są robione na zamówienie.

Ta bezczelna uwaga oskarżonego spotyka się z zastrzeżeniem i naganą ze strony przewodn.

Zeznania św. Pajerskiego

Św. Romuald Pajerski, stud. Uniw. zeznaje, że słyszał mowę osk. Stańczyka. Św. jednak nie przypomina (!) sobie szczegółów.

Przew.: Jakie wrażenie zrobiła mowa na św.?

Św.: Było to trochę demonstracyjnie, a trochę podburzające... (wesołość).

P. Heskii: Skąd św. jako akademik wziął się na wiecach kolejarzy?

Św.: Prosił mnie o to kol. Grohman. Szliśmy dla ciekawości.

Najświętsza krew robotnicza

Przew.: A co mówił osk. Stańczyk w dn. 6 list. o 10 godz. rano?

Św.: Mówił, że „połała się najświętsza krew robotnicza i że teraz sędziami zbrodniarzy będą robotnicy“.

Przy konfrontacji św. poznaje osk. Stańczyka.

Osk. Stańczyk twierdzi, że to wszystko jest nieprawda.

Przew.: Czy św. potwierdza pod przysięgą, to co zeznał?

Św.: Tak. Jedno jest tylko możliwe, że słowa, które przytoczyłem, wypowiedział pos. Marek. Ale napełno osk. Stańczyk wzywał, aby robotnicy byli posłuszni przewodcom.

Ostatecznie okazuje się, że św. pomieszał sobie mowę osk. Stańczyka i Manka.

O godz. 1 i pół przewodn. zamądził otwarcie drzwi do sali.

Zeznania św. Augustyna

Św. Augustyn, przod. P. P. opowiada szczegółowo o wypadkach pod Hot. Krak. o godzinie 9 rano w dn. 6 list. Widział też, jak tłum podniósł kpt. Obiedzińskiego.

Przew.: Czy kpt. Obiedziński wystrzelił w górę w tej chwili?

Św.: Nie. To przecież było niemożliwe w tej sytuacji, w jakiej się kpt. Obiedziński znajdował. Po rozbrojeniu wojska, bojowcy rozpoczęli strzelanie z okien Hot. Krak.

Przew.: Czy policja strzelała?

Św.: Nie. Widziałem następnie śmierć śp. rotm. Bochenka.

„Ulicą dojdziemy do władzy“

Przew.: Czy św. słyszał mowę osk. Hoffmana?

Św.: Tak w dn. 5 list. Przemawiał on z balkonu Kasy chorych. Twierdził, że „ulica jest naszą i że ulicą dojdziemy do władzy. Wojska się nie boimy, bo sobie z niem damy radę. Nie ustąpimy, dopokąd nie zwyciężymy“.

Przewodniczący zarządza opróżnienie sali

W toku rozmowy z p. Heskim św. mówi, że uważa osk. Stańczyka za takiego samego obywatela, jakim jest i świadek.

Publiczność, przeważnie żydowska, na tę uwagę wszczynają hałas, protestując(!) przeciw temu. Przew. wobec tego zarządza opróżnienie sali z publiczności na przeciąg 1 godziny.

P. Heskii żąda, aby pozostawić rzekomo z powodu tajności obrad po 3 mężów zaufania dla każdego z 10 jego klientów.

Przew. odmawia temu dziwnemu żądaniu i oświadcza, że rozprawa nie jest tajna i że jedynie sala została z publiczności opróżniona.

Św. Lamensdorf stwierdza, że osk. Goebel był u niego o godz. 11 rano.

Św. Stolarczyk, portjer Hot. Krak.

Św.: Widziałem tylko konną policję — i nie już więcej nie widziałem. Św. w dalszym ciągu opowiada, że do Hot. Krak. nucił się „maród“.

Przew.: Jakież to był naród? Robotnicy?

Św.: Tak. Ja uciekłem.

Przew.: I kiedyż św. wrócił z powrotem?

Św.: Na trzeci dzień.

Przew.: O — to się św. ponządnie bał. Czy św. widział zabitego robotnika?

Św.: Tak.

Znowy sprzeczne zeznania

Przew.: Otóż św. zupełnie inaczej zeznał w śledztwie. O żadnym robotniku nie było wtedy mowy, a zeznał św. cały szereg innych faktów, o których teraz św. nic nie wspomina.

P. Rosenzweig: Czy św. mówił kto, że widział policjantów na dachu Hot. Krak.?

Św.: Mówił mi to p. Sławiński.

Falszywe notatki p. Rosenzweiga

P. Rosenzweig: Św. to już raz zeznał.

Przew.: A gdzież to jest zapisane?

P. Rosenzweig: Niby — w aktach...

Przew.: Nie — panie obrońco — to są pewnie jakieś nowe zapiski pana obrońcy. W zapiskach jest całkiem co innego zanotowane.

Przewodniczącymi dwóch najważniejszych komisji francuskiej Izby deputowanych zostali wybrani zwolennicy polityki Poincare'go.

Paryż. (AW). Wybory prezesów 19 komisji Izby deputowanych żywo omawiane są przez całą prasę paryską.

„Quotidien“ dowodzi, że kartel lewicowy poniósł 2 ciężkie porażki, a mianowicie w komisjach wojskowej i spraw zagranicznych. Prezesem komisji wojskowej wybrano, jak wiadomo, b. ministra spraw wojskowych Maginota, który otrzymał 21 głosów, gdy współkandydat jego Bouçou dostał tylko 16 głosów. W komisji spraw zagranicznych prezesem wy-

brany został Franklin Bouillon, któremu nie przeciwstawiono współkandydata, aczkolwiek Bouillon znany jest jako stanowczy przeciwnik uznania Sowieków i jest gorącym zwolennikiem polityki Poincare'go. Wszystkie inne komisje otrzymały przewodniczących radykałów, oraz socjalistów. Po raz pierwszy prezesem komisji finansowej został socjalista Auriol, co uważane jest za najdonioślejszy fakt dnia. Wczorajsze wybory uważane są za dążenie socjalistów do istotnego objęcia władzy.

Polityka zagraniczna Japonii.

Londyn. (AW). Japoński minister spraw zagranicznych Shidehara wygłosił w parlamencie ekspozycję po-

święconę trzem problemom zajmującym obecnie polityków japońskich. A więc kwestji chińskiej, sto-

sunkom z Sowiekami, oraz amerykańskiej ustawy imigracyjnej.

W sprawie stosunku do Chin, minister zastrzegł się, iż Japonja nie ma zamiaru mieszać się w stosunki wewnętrzne Chin, lecz dążyć będzie do gospodarczego zbliżenia na zasadzie równorzędności. Stosunek swój do tego państwa Japonja regulować będzie według ducha traktatów waszyngtońskich, mimo, iż nie weszły one jeszcze w życie.

Odnosnie do Rosji sowieckiej minister zaakcentował dążności pokojowe ze strony Japonji. Geograficzne położenie pociąga za sobą wspólność wielu interesów, jak na przykład na polu gospodarczym. Istnieje jednak wiele spraw spornych, to też w obecnych układach, prowadzonych w Pekinie, Japonja usilnie starać się będzie o definitywne uregulowanie stosunków między oboma państwami.

W sprawie imigracji do Ameryki minister stwierdził, iż Japonja musi podtrzymać swój protest. Ustawa ta stoi w sprzeczności z dotychczasowymi układami między oboma państwami. Jest ona wprawdzie już faktem dokonanym, jednak Japonja nie może uważać tej kwestji za zatwioną, zanim nie otrzyma odpowiedniego zadośćuczynienia. Wysłęk rządu pójdzie w kierunku przyjaznego załagodzenia owego incydentu. Wreszcie minister podniósł tendencje pacyfistyczne Japonji, zarówno w stosunku do problemu dalekiego Wschodu i Oceanu spokojnego, jak i pokoju światowego.

ZBLIŻENIE JAPŃSKO-ROSYJSKIE NA TLE ANTAGONIZMU JAPONJI DO ST. ZJEDNOCZONYCH.

Moskwa. (AW). Prasa sowiecka donosi, że na otwarciu sesji parlamentarnej w Tokio japoński minister spraw zagranicznych oświadczył, że gabinet obecny ma zamiar kontynuować rokowania sowiecko-japońskie w Pekinie i po sumiennym zbadaniu sprawy dołoży wszelkich starań dla osiągnięcia wyników zadowalających.

Posicz uzyskał zgodę króla na rozwiązanie Skupczyny.

Białogród, 3 lipca. (PAT). Posicz został upoważniony do rozwiązania parlamentu i ogłoszenia terminu nowych wyborów, które mają się odbyć w październiku.

Kandydat demokr. na prezydenta St. Zjedn. jeszcze nie wyznaczony.

42 głosowanie nie dało rezultatu.

Nowy Jork, 3 lipca. (PAT). Konwent demokratyczny odroczył się, ponieważ 42-gie głosowanie w sprawie wyznaczenia kandydata na stanowisko prezydenta nie dało wyniku.

Wiedeń. Dnia 4 b. m. (PAT). Wedle doniesień z Nowego Jorku, przy dalszym głosowaniu na konwencie demokratycznym, liczba głosów oddanych na Mac Adeo, który poprzednio otrzymał już 500 głosów, spadła do 427. Smiths otrzymał 320 głosów. Ralston uważany za kandydata kompromisowego otrzymał 96 głosów, a Davis 62 głosy.

Krwawe walki Hiszpanów z Kabylami w Marokku.

Madryt, 4 lipca. (PAT). Z Marocco donoszą o krwawych walkach toczących się w hiszpańskiej strefie. Generał Primo de Rivera uda się w najbliższym czasie do Manilli dla odbycia inspekcji wojskowej.

Madryt. (AW). Gen. Primo de Rivera zapowiedział, że dnia 8, albo 9 lipca b. r. wyjeżdża do Marokka. Operacje wojenne w zachodniej strefie rozpoczynają się już dzisiaj. Urzędowo donoszą, że w ostatniej walce dnia 1 lipca padło ośmiu oficerów i 100 żołnierzy hiszpańskich. Gen. Castro, który został mianowany naczelnikiem wojskowej komendy hiszpańskiej w Marokko, wyjechał tam wczoraj.

Paryż. (AW). Z Tangeru donoszą: W okolicy Tetuan sytuacja wojsk hiszpańskich jest bardzo ciężką. Oddziały powstańcze Kabylów napierają zwiększonymi posiłkami na linie wojsk hiszpańskich. Zarządzo-no przesłanie silniejszych oddziałów na pomoc. W okolicy Taza stracili Hiszpanie 9 zabitych i 31 rannych.

UPADEK GABINETU CHIŃSKIEGO.

Paryż. (AW). Havas donosi z Pekinu o ustąpieniu gabinetu chińskiego.

